

..EDINOST..

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 "
za četrt leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na načrte brez priložene naročnine se uprava ne izračuna.

Po tobakarnah v Trstu se prodajojo posamezne steklice po 6 stotink (3 novč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 novč.).

Telefon Atv. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijske liste „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcijske liste „Edinost“ v Trstu.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglas

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Postanski osmrtne in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahaja v ulici Carinata št. 12. Upravnštvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Dalmacija in Dalmatinci.

(iz hrv. krogov.)

Leta 1102, torej ravno pred 800 leti, je ogrski kralj Koloman prekoračil Šumečo Dravo, da s silo podvrže Hrvate svoji vlasti. Pričakovala ga je silna hrvatska vojska. Koloman se je ustrail, ter se začel dogovarjati s hrvatskimi poglavari, utemeljuje svoje pravo na sorodstvo s pokojnim kraljem Zvonimiro. Posavski Hrvati (med Dravo in Savo) so se dali zaslepiti in priznali kralja tuge krvi. Ali niso ga pripoznali primorski, sosebno pa ne dalmatinski Hrvati. In eelo, ko je Koloman krenil proti zapadu, da se tam — po običaju hrvatskih kraljev narodne krvi — da krontati v kakem primorskem mestu: ustavil ga je nekje pri Gvozdu (Kapela) Peter Svačić, že kronant kr. lj primorske Hrvatske. Junak Peter je pal v krvavi bitki in z njim je pala hrvatska samostalnost...

Kje so sedaj potomei vitežkega Svačića, kje unukti junaških pristašev njegovih? Seли more danes trditi, da so Dalmatinci ostali, kar so bili, to je: vredneji, bolji del hrvatskega naroda? Moni se zdi, da je v njih sedaj premalo samozvesti, premalo ponosa in premalo umevanja dolžnosti!

Da ni tako, ali bi bilo mogoče, da v deželi, ki ima le 3% Italijanov, a 97% Hrvatov (in Srbov), da v taki deželi Italijani napadajo in pretepojo Hrvate, kakor se je lanskega leta dogodilo v Splitu, a tega leta v Zadru? Da: 3% Italijanov napadajo in pretepojo 97% Hrvatov.....!

Dalmatinci imajo — menda radi solidarnosti z brati v banovini — »narodno stranko«, »stranko prava« in »čisto stranko prava«. Ako so pravaši radikalni, potem so »čisti pravaši« še radikalnejši, pak v ime te radikalnosti v prvem mestu Dalmacije v Splitu, govore med seboj malone izključno — italijanski!

Voditelji so tudi v tem... voditelji! A narodna stranka se odlikuje najbolje v tem, da ne občuje z narodom, da narod prezira!

Zastopniki naroda so vsi — brez izjeme — uzorni. Eden je izvoljen, ker se je v hrvaški Dalmaciji držal reševati akte v hrvaškem jeziku. Nekdo drugi je postal »vitez«, ker v parlamentu ni nikdar spregovoril niti besede. Nekdo tretji ni postal vitez, da si molči kaker oni drugi. Nekdo četrти je slavil

nekako petindvajsetletnico, pak je v listu, ki izhaja vsaki dan, priobčeval skozi štiri meseca čestitke, ki so mu jih doposlali priatelji povodom slavja. Nekdo peti.... Dosti, dosti, dosti!

Nu, tudi v Dalmaciji je ljudij, ki so oboženi potrebno umnostjo, potrebno dobro voljo in (kar je najvažnejše) potrebnim političnim poštenjem. — Jeden teh je g. dr. Smolaka.

Dal Bog, da on in njegovi pristaši izčistijo vse, kar ima Dalmacija gnilega!

H r v a t.

Politični pregled.

V Trstu, 3. octobra 1902.

Nagodba — sklenjena? Včeraj smo v uvodnem članku izrekli mnenje, da to pot pride, če tudi z muko, do sporazumljivega med obema vladama. Da-si so te dni ves poročila — in tudi ona prijateljice gosp. Koerberja, »Neue Freie Presse« — zvenela

jako pesimistično in se je te dneve sploh označalo kakor kritične prve vrste, vendar sta govorila dva momenta za to, da pride do sporazumljivja. Odločno pojavljena volja krone — cesar je radi teh pogajanj definitivno odpovedal svoj izlet na lov — in pa čas, ki beži, ki sili, ki neizprosno hiti proti onemu momentu, ko bo trebalo sklepati trg. pogodbe ter pušča le še kratko razdoblje za veliko delo, ki ga bodo zahtevale razprave v parlamentu o nagodbi.

Rečena dva momenta sta brezdvomno delovala na obojestranskih vladah tako, da more že prej omenjena prijateljica dra. Koerberja javit v svojem zadnjem izdanju, da je v vprašanju nagodbe storjen odločilen korak,

ker so velike težave premagane!

V meritoričnem pogledu — tako trdi »Neue Freie Presse« — je doseženo popolno soglasje med obema vladama ter je sklep na godbe smatrati zagotovljeno, ozioroma: dejanski (če tudi še ne formalno) dovršenim! Kar je še storiti, se storite dni še v Budimpešti, osobito se določijo tam še zadovje nerešene postavke v carinskem tarifu. Ta poslednji je tudi ves čas delal velike težave.

Boj med obema vladama je izvojevan. Sedaj bo na gospodu Koerberju, da v parlamentu pokaže svojo diplomatsko spremnost! V boju za nagodbo v parlamentu bo kabi-

gorila le tako, da bi prikrila stvar pred služabništvom.

Baronica se je oblekla v tem hipu; po česa je lase za silo, ognila se s težkim volnenim plaidom in hitela v park. Ko je šla po parku, je obstala za hip in se ogledala, da-lj zapazi koga? Ni videla nikogar. Tedaj je uprla pogled na stezico, ki je bila posuta finim peskom. Ha! tu bo plen! Šla je počasi in oprezzo naprej. Tu je sled od malih ženskih čeveljčkov, katerih visoke pete so bile nekoliko globokejše vtisnene v pesku; a tu je utisek moške noge. Sled je bila ne-pretrganja in je vodila popolnoma lepo do one skupine smerek, kamor je zavila Melita z Alfredom. Ko je baronica prišla v bližino,

je začela stopati tiho in oprezzo, kakor da preža. Slišala je šepet, gibanje — — in kakor da je pala z neba, se je pokazala na uhodu in se javila svojim močnim glasom:

»Dobro jutro!«

Kakor da je strela udarila, sta se ljubimec spustila in skočila na noge.

»Brezobrskaost!« je izustila Melita skozi stisnene zobe ter vrgla besen pogled na baronico, dočim je Alfred stal bleš in poražen ter gledal v tla.

»Glej, to je Mely... A jaz sem mislila, da je Ljubica!« je rekla baronica na videz

net Koerberjev bil boj tudi za svojo eksistenco.

Poročilo senatorja Villarija. Torej nekajko pripomb. Letos je senator Villari svojo poročilo na občnem zboru društva »Dante Alighieri« posebno raztegnil v podrobnosti. Govoril je o naših pokrajinh kakor o predelih, ki faktično, državno-pravno, sicer niso še priklopljeni sosednjemu krajestvu, ki pa že spadajo v sfero interesov slovenske Italije. Med onimi, ki so z velikim interesom in intenzivnim zanimanjem poslušali poročilo družbinega predsednika, je bil — kakor je notorično — oficijelni zastopnik vlade, bilo je visokih državnih funkcionarjev, častnikov in došel je na zborovanje — kakor smo zabeležili včeraj — tudi pozdrav kraljev. Vspršič takih dejstev pač ne more biti dvoma, kako stališče zavzema oficijelna Italija do društva »Dante Alighieri« in nje govih ciljev. Oficijelna Italija pritrja delovanju rečenega društva: njega ciljem in tudi sredstvom, katerih se poslužuje, potem, katera hodi. Te poti pa se stekajo v naših pokrajinh, sežejo v jugoslovansko last. — Družba »Dante Alighieri« se umešava v notranji avstrijski stvari — na to stran je izključen vsaki dvom po poročilu senatorja Villarija o svojim potovanju po avstrijskih pokrajinh; oficijelna Italija odtuje to umesavanje — na to stran govore zopet preglasno dogodki na občnem zboru. Oficijelna Italija se zanima za boje Italijanov v naših pokrajinh, a (kakor priča poročilo Villarija) to zanimanje nikakor ni samo platonično, ampak se kaže tudi v materialnem podpirjanju in direktnem moralnem vspodbujanju — v dejstvih!

Posezanje družbe »Dante Alighieri« v avstrijske pokrajine ob očitnem soglasju z oficijelimi krogi Italije pa je — bi menili mi — moment, ki bi moral siliti avstrijske oficijelne kroge, da ne puščajo še naprej, kakor so, žal, do sedaj, lahko slišljeno iz vida tega razmerja med družtvom z eklatantno irredentarskimi cilji in tistimi oficijelnih krogi v Italiji, od katerih sme naša država zahtevati nekajko več lojalnosti!

Ako si dobro ogledamo poročilo Villarija, kjer govoril o bojih med Italijani in Slovani v naših pokrajinh, a (kakor priča poročilo Villarija) to zanimanje nikakor ni samo platonično, ampak se kaže tudi v materialnem podpirjanju in direktnem moralnem vspodbujanju — v dejstvih!

Popolnoma mirna; na to se je obrnila in odšla po svoji poti.

»Špijonaža najpriprosteje vrste!« je besedila Melita, stiskaje čelo v gube. »Ta kača, ta čarownica!«

»Za Boga, zberi se, Mely!« jo je miril Alfred.

»Jaz grem!... Tekoj oddidem!... Daj takoj zapreči za me!« je pravila Melita v največji besnelosti.

»Alfred!« je bilo čuti sedaj ojstri, zavedeni glas baronice, ki je šla nekajko časa hitro naprej, a hkrat je obstala in se obrnila proti strani, kjer sta bila Alfred in Melita.

»Takoj!« se je oglaši Alfred in se obrnil do Melite: »Kje se vidiva, Mely?.... Morda na Vrbskem jezeru,« jej je rekel v naglici.

»Ne, ne!... Jaz odpotujem takoj dalje!« je odgovorila ona. »Ne vprašuj me nič, jaz ne morem misliti, ni govoriti... Z Bogom!« Nudila sta si razburjeno roki in udarila vsak po svoji poti.

Ko se je Alfred približal baronici, ga je ista pogledala strogo v obraz in mu rekla:

»Reci tistej... brezramnic, da je ne maram videti v svojem dvoru niti minutu več!«

»Ona je pripravljena takoj oditi!« je

izraza v svojem poročilu in je zbok tega zašel v precej huda protislovja. Sedaj je vriskajoč optimist, potem pa hitro tužen pesimist; sedaj vidi stvar svitlo, ko pa zopet temno. Sedaj opisuje nas Slovane kakor mehak element brez odporne sile, ki se politizirajo od danes do jutri, v isti hip zopet kakor nacionalne bojevne, katere naj bi Italijani posnemali.

A niso ta protislovja, ki so nas najbolj zanimala v poročilu na občnem zboru »Dante Alighieri«. Izvestni nenavadni akordi, ki jih je letos ubiral senator Villari in po katerih se letošnje njegovo poročilo jako razlikuje od svojih prednikov, so nas nekako frapirali. Ti akordi vzbujajo v nas mnenje, da oni, ki so letos okolo vodili Villarija, niso tako zatajevali faktičnih razmer v naših krajih, kakor v prejšnjih časih. Pred vsem zasužuje, da je zabeležen, fakt, da je Villari izrečeno govoril o eksistenci Slovencev v teh krajih kakor o činitelju, s katerim treba razčunati! Saj je priporočal Italijanom celo, naj posnemajo Slovane v delavnosti! Villari sam je to pot desavouiral one, ki govorijo, da so to italijanske pokrajine! In ne le, da je priznaval našo eksistenco, ampak je tudi govoril o Slovanih z nekim spoštovanjem, kakor njega nismo vsejni čuti od italijanske strani.

Zanimivo bi bilo dozнатi, da li je bistro oko Villarija samega prodrla meglo, v katero je dobival povite informacije, ali pa je med našimi Italijani samimi ljudji, katerim je začelo svitati spoznanje, da to ne koristi Italijanom, ako zatajujejo to, kar je! Ni treba ravno posebno finega posluha, da čujemo, kako izvajanjem Villarija zveni namigovanje na možnost boljih odnosov med Slovani in Italijani. Govoril je n. pr. o »modrejih« med Slovani, ki žele sporazumljiva z Italijani; omenjal je prijateljskih odnosov med Slovani in Italijani v prejšnjih stoletjih. Obzaloval je nekako nezaupanje, navstalo med obema plemenoma vsled neprestanih srditih bojev. Menil je, da bodo Slovani spravljiveji, ako bodo videli živiljensko silo Italijanov. Najava je pa je, da je se svojim izrekom, da po spoznavanju italijanske kulture in literature morejo Slovani utrditi svojo narodno kulturo, Villari je priznal Slovano na pravem

odgovoril Alfred čemernega obraza, po katerem se je moglo soditi, da je tudi njega barončen nastop jako ozlovoljil in ujezik.

»Tem bolje!« je rekla baronica in šla dalje, Alfred pa za njo, zaostajajo, kolikor je mogel.

Za eno uro je Melita odpotovala iz Winterhofa, ne poslovivša se od nikogar. Alfred je moral po barončinem nalogu odjahati v gozdarnico, a baronica je šla v sobo Ljubice, katera je še trdno spaša.

Služabništvo v dvoru je zaslutilo povod tako naglemu Melitinemu odhodu, in bilo je o tem mnogo govora in šepetanja v Winterhofu. Kljub vsemu temu Ljubica ni izvedela nikdar za ta dogodek. Baronica je hotela ohraniti pošteno mlado ženo, ki bi bila lahko nesrečna za vse življenje, ako bi izvedela ta dogodek.

Ko je Ljubica vstala in vprašala mачeho po Meliti, jej je povedala le ta, da je morala Melita takoj odpotovati. Dobila je brzojavno depešo, a te ni hotela buditi... Pоздравila te lepo!

»Ah, kako mi je žal, da je nisem mogla več videti!« je rekla sirota, ne vedoča, kakšna burja vihra nad njenou glavo.

(Pride se.)

vico in sposobnost do lastne narodne kulture.

To so akordi v Villarijem poročilu, ne navadni do sedaj indirektno nasproti vsej tradiciji v dosedanjih politiki Italijanov proti nam. Nismo tako najivni, da bi menili, da bodo tem akordom sledile praktične posledice v našem razmerju do Italijanov. Ne, ni možno, ker so se Italijani preveč zarili v boj proti nem. Ali brez simptomatične vrednosti vendar niso označeni novi akordi v poročilu senatorja Villarija. Ali so pa ti akordi morda posledica sedanjega kursa italijanske vnanje politike? V tem slučaju pa bi imeli gospoda na Ballplatzu na Dunaju še nekaj več razloga, obračati svojo pozornost dogodkom, kakor so občni zbori društva »Dante Alighieri«.

Hrvatska stranka prava. Združena opozicija na Hrvatskem se je slednjič sporazumela tudi glede imena. Ime bi moral biti sicer postranska stvar, ker — delo je glavno. Ali oziroma na vprašanje združenja vseh hrvatskih opozicijskih elementov je ravno vprašanje imena igralo dolgo časa kako važno ulogo. In glasniki Khuen-Hedervaryeve vlade so se tudi to pot rogali škodoželjnemu, da se ob vprašanju imena razbijajo vsi poskusi za ujedinjenje hrvatske opozicije ter so iz tege dokazovali sploh absolutno obnemoglost te poslednje. No, to pot so se varali vrli podajši sistem, kajti za gor označeno ime ne le da sti se sporazumeli obe glavni skupini opozicije — stranka prava in neodvisna narodna — ampak se je »Obzor« pridružil želji »Hrvatske«, da se pridružijo tudi »čisti«.

Pod zastavo »Hrvatske stranke prave« se hoče hrvatska opozicija boriti za svobodo in samostalnost domovine in naroda.

Te stranke so sicer tudi dosedaj stremile po tem cilju; ali velikega taktičnega pomena je vsekako, da so se združile tudi pod skupnim imenom.

»Agramer Tagblatt« povdarja, da na tem dogodku, katerega mora le z veseljem pozdravljati sleherni Jugoslovan, ima zopet največ zasluge veliki biskup Strossmayer. On je v svoji modrosti in velikodušnosti umaknil zastavo, na kateri je bilo zapisano njegovo ime, da so se mogli vsi boritelji za boljšo bodočnost naroda združiti tudi pod skupnim vnanjem znakom.

Veliki knez Nikolaj v Carigradu. Včeraj je došla ruska vojna ladija »Georgij Pobedonoscev« v carigrajsko pristanišče. Na krovu je bil veliki knez Nikolajevič, katerega so o prihodu v sprejeli sultani delegati, ruski poslanik Sinovjev in členi ruskega poslaništva.

Veliki knez se je na to v četverouprežni kočji in v spremstvu jednega eskadrona konjice odpeljal v Ildiz-Kiosk, kjer ga je sultan najprisrečno v sprejel. Pozneje je sultan povrnih velikemu knezu obisk v Merašiu-Kiosku, kjer bo veliki knez stanoval tokom svojega bivanja v Carigradu.

Burski generali »Debelo« prijateljstvo med Berlinom in Londonom je za hip malec skaljeno. Burski generali, ki so s svojim zanim proglašom apelirali na usmiljenje Evrope in Amerike, da bi svojim nešrečnim rojakom v južni Afriki, zboljšali grozno položenje, so ukrenili, da potrkoj zopet na tista vrata, ki so jim svojedobno ostala trdovrarna zaprtia: zaprosili so namreč za avdijence pred nemškim cesarjem. Ni sicer še definitivno določeno, da li bo tej prošnji ustrezeno ali ne. Vendar prevladuje mnenje, da se to pot cesar Viljelm ne bo hotel zopet postavljati v nasprotje z javnim menenjem in s simpatijami ogromne večine nemškega naroda, in da bo torej b-žkone ustrezeno prešlo!

Ali že možnost, da bo nemški cesar hotel slušati prošojo za usmiljenje do nešrečnega ljudstva burskega, ki mora vrhu tega, da je izgubilo toliko svoje krvi, svojo samostojnost in svojo svobodo, trpeti po nanjanje na vsem neizogibno potrebuem za življenje: že ta možnost, da cesar Viljelm v sprejme prošeče burske generale, je silno ozljovljila v Londonu in angležki listi dajejo glasno izraza svoji nevolji. Nemški listi pa tudi odgovarjajo in odločno reagirajo na žaljive pretenzioni angležkih listov.

Ce prav je že vedenje Angležev pred in med vojno morsko ogorčiti vsako sočutno srce, pa vendar ni bilo tako grdo, kakor je sedanje, ko ne le sami ne privoščajo pomoči bednim Barom, ampak poraženim, premaganim, strtim ne privoščajo usmiljenja od strani drugih in smatralo vsaki pojav usmiljenja kakor za-

ljenje njihovega ponosa in dostojanstva in njihove avtoritete. Angleži se sedaj kažejo naravnost ekscesivne v svoji brezčutnosti.

Tržaške vesti.

V spomin pokojnega Ivana Nabergoja »očeta okolice«. (Dopis iz okolice.)

Pomnik postavimo mu tak,

Kot vreden res ga je možak!

Ponavljanje je mati znanja in modrosti; a ponovljenje izreka:

Slovenec nima sreće

je sicer tudi zna nino znanje, a ob enem britko in gremko. To ponavljanje ti govori celi poglavje o žalostnih dejstvih in pojavih, porajajočih se med nami..... Kar je mož — trdnih korenjakov v »djanji in nehanji«, prezgodaj legajo v »postelj pod zemljijo«; kar je kremen značajev, pa..... kaj se hoče..... zistemi so različni! In pri nas je v navadi sistem, ki nam ne privošča — v 20. razsvitljem veku! — niti — šole! Pač grda ironija: ta razsvitljeni vek! — A mi hočemo dokazati, da smo narod, ki hoče živeti, pokazati, da smo ljudstvo, ki hrepeni po šoli, izobrazbi in omiki. Omika pa ima svoj lastni »jezik«, ki pravi, da

„Kdo po šoli hrepeni,

Kdo omike si želi,

Temu je „kultura“ mac,

Plemljet mu je njen zar;

Kdo po šole noče dat‘,

On kulture ti je tat,

Skruni sveti njen altar:

Pravi, praveči »barbare«.

Kedo se je pa med prvimi potezal za naše šole?

Nj ga več med nami!

„Cma ga zemlje krije odeja“ —

a delo, ki je je on zapričel, ne sme razpasti, ne sme se zrušiti v razvalino, kjer naj bi se pozneje solnčila ostudna kača, kakor edini žalosten spomin obstanka onih,

„Ki bili so,

A ni jih več.“

Želel si šole svojemu ljubljenemu, a teptanemu rodu, dragi Ivane, in prvi si se potezal za njeno z vsemi mečmi, s katerimi te je obdarilo nebo.

Dosegel nisi mnogo v tem pogledu, a zapustil nam živi izgled, kako moramo ne-ustrašeno braniti pravice,

„Katerim čuvam

Nebes je vladar

In Avstrija car.“

Če si Ti brez posebnih šol postal ljubljene naroda okoličanskega; če ti je ta teptani, zanjevanji, a zlati narod okoličanski pridal najčestitejši in najslajše pomembni naslov: »očeta«, k čemu naj nas spodbuja to?! — Da hodimo neumajno po tvorih stopinjah! In dokler se nas Bog in večna, vsikdar zmagovalna pravica ne usmilite: da pomore vsakdan iz med nas po skromnih svojih močeh mladini naši in upu našemu na »trdne noge«. — Ko pa to dosegel, svoj cilj, ne zabi, predraga nam mladina, ohraniti narodu, »uma in sreca! Pripravljena bodi za izpolnjenje zlatega reka, nastalega v narodu: „mal položi dar, domu ni altar!“

Tako boš tudi ti pomagala izrediti in odgojiti nam

„Hrabri sinov slavnih broj,

In za dom navdušen roj.“

Bolje ne moremo častiti in slaviti Tvojega spomina, predragi, nepozabni nam »oče okolice«, nego da pomagamo mladini izolati se, oni mladini, ki je del družine one »majke naše«, katero si Ti ljubil v »zgodi in nezgodi«, kateri si daroval vse svoje moči, kateri si ostal pokoren, udan in zvest sin do zadnjega srčnega utripa svojega!

V ta namen smo začeli nabirati nekateri Tvoji častile za »dijsko kuhinjo in nabrali 15 K. Darovali so: Ed. Drašček 2 K., A. Š. 2, dr. Moča 2, Ferdo Ferluga 2, M. P. Š. 1, A. V. 1, S. F. 1, J. Š. 3, Fr. K. 1.

Naj bi ta izgled vspodbudil še drage »sinove okolice« (in druge njihove brate), da bi na ta plemeniti način proslavili spomin »svojega očeta«, česar duh se bo gotovo radoval tam gori visoko nad zvezdami, vidé požrtvovalnost našo

„V prid učese se mladine

In premile domovine.“

To bodi pomnik »možu očetu okolice«, o katerem lahko rečemo s pesnikom:

„Kar si Ti dalo je nebo,

Posvetil vse si domovini.“

Zato Ti kljekoju tužna naša sreca: Večni mir in pokoj in večna ja Ti pamjat!

E....y.

Mestni svet tržaški. Pričetkom sinočne seje mestnega sveta spominjal se je župan dr. Sandrinelli v kratkih besedah smrti pokojnega Ivana Nabergoja, ki je bil

skozi 30 let mestni svetovalec. Spominjal se je ojstrih bojev, katere je pokojnik bojeval v mestnem svetu in je povdarjal, da se mora preko groba pozabiti na politična nasprotsta.

Na to se je župan spominjal smrti pokojnega Jurija Galattija, kateri je zapustil občini skoraj vso svojo veliko imovino za gradnjo norišnice. Povdarjal je, da je Galatti, čeravno grškega pokoljenja, vendar neizmerno ljubil naše mesto, v katerem je živel in umrl.

Tajnik dr. Rozzo je prečital na to predlog municipalne delegacije, naj se v bodoči norišnici postavi Galattiju spomenik in naj se njegovo ime vpše med dobrovorce mesta. Predlog je bil seveda soglasno sprejet.

Župan je potem prečital dopis svetovaleca Banellija, kateri izjavlja, da se — odpoveduje časti mestnega svetovaleca, ker noče nositi nikake odgovornosti za izvolitev prvega podpredsednika in dostavlja, da je ta njen sklep neomajan in da bi smatral za razumljenje, ako bi ga skušal kdaj pregovoriti, naj odstopi od svojega sklepa. Tudi svetovalec dr. Dompieri je naznal v kratkem lakoničnem dopisu, da polaga čast mestnega svetovaleca.

Na predlog svetovaleca Combija dovolil je mestni svet 1000 K podpore za ponesrečenje v Modici.

Svet. dr. Spadoni je predlagal, naj mestni svet naloži županu, da sporoči isti francoskemu naučnemu ministerstvu sožalje »italijanskega Trata na smrti Emila Zole«, predstavitelja svobode in pravice. — Za ta predlog so glasovali vsi navzoči svetovaleci razen slovenskih.

O volitvi prvega podpredsednika oddanah je bilo 43: glasovanje; od teh je bilo 6 praznih, 1 neveljavna, 7 jih je bilo oddanah na razna imena, 29 njih pa je nosilo ime dr. Veneziana in je bil ta tako izvoljen prvim podpredsednikom mestnega sveta. Po izvolitvi se je dr. Venezian zahvalil v dolgem govoru, v katerem je prav mnogo govoril, a ničesar povedal. Žel je seveda burno odobravanje od strani najete galerije.

Mestni svet je prešel k volitvam v delegacije in v razne odseke. Še pred pričetkom volitev je izjavil sv. Goriup v imenu slovenških svetovaleev, da se iz že večkrat navedenih varokov on in njegovi somišljenci ne udeleže volitev. Večina je o volitvah postopala kakor običajno in je le svet. Vatovec, Dollenza in Goriup izvolila v dva brezpomenabna odseka, dočim ni izvolila nobenega slovenskega svetovaleca ne v delegacijo, ne v kak važnejši odsek. V delegacijo so bili izvoljeni slednji svetovalci: Benussi, Bernardino, Cimadori, Combi, Luzzatto, Morpurgo, Raseovich, Valerio, Venezian, Ventura; namestniki: Doria, Ricchetti, Spadoni, Vianello, Zavolla.

Prvi okraj zopet brez zastopnika! Kdo bi si mislil: slavni ozkohlačni škedenjski konšiljer Banelli se je skujal in — kakor je razvidno iz poročila o sinčnji seji mestnega sveta — noče biti več konšiljer. Bog sam vedi, kaj je Carletta dovelo do tega »odločnega« čina?! Oziroma zatrjuje, da mu ni prav, ker je bil Venezian izvoljen prvim podpredsednikom ter da on noče biti sokriv na taki izvolitvi; hudobni ljudje pa zatrjujejo, da njemu istotako ne bi bilo prav, ako bi bili koga drugega izvolili podpredsednikom, ako se tisti kdo drugi slučajno ne bi imenoval — Carletto Banelli! Ali z drugimi besedami: Carletto bi sam rad bil prvi podpredsednik, a ker tega drugi niso hoteli, se je skujal in je vrgel tudi konšiliratvo v kot. Carletta pa niso hoteli imeti

za prvega »vice«, prvič, ker ima preozke blaže, drugič, ker bi mu ne stala prav »kanc«, in tretič, ker je le okoličanski in ne mesten konšiljer!

Tako govorje zlobni jeziki, zbor česar ne prevzemljemo mi nikake odgovornosti.

Voliči prvega okraja pa naj si nikarne jemljojo preveč k sreči te nesreči, da jih je namreč Banelli pustil na cedilu! — Saj bo Banelli lahko zanje ravno tako modro — molčal, kakor je do sedaj, tudi če ne bo več konšiljer!

Nekateri zatrjujejo tudi, da je bil Banelli vse komedije, ki ga je kaj drag, stala, sit in da je porabil prvo ugodno priliko, da se ločil od mandata, za katerega pridobil je toliko delal, se trudil in potil na kronah.

Banelli pripravljen, da bi po izgledu jednega svojih prednikov podaril Škedenjem vsaj jedno »bandjero«, katero bi v spomin na njegovo konšiljerstvo nataknili na vodojak sredi vasi, ker drugih spominov najitak ne obstane.

Izpuščenje v morje vojne ladije »Babenberg«. Jutri ob 10. in pol tri zjutraj izpuste iz ladijedelnice San Marco v morje vojno ladijo »Babenberg«, ki je napravljena po istem modelu kakor vojni ladiji »Habsburg« in »Arpad«. Izpuščenju bodeta prisustvovala tudi poveljnik vojne mornarice, admiral baron Spaun in kontreadmiral pl. Ripper. Kumovala bo soprga namestnika grófa Goëss. O tej priliki je policija izlašala poseben red za kočije. Vožje električnega tramvaja od Lloydovega arsenala Ščedruja pa bodo prekinjene od 9. ure do zaključka slavnosti.

Zakaj? OI raznih strani nam poročajo da je redarstveno ravnateljstvo zadnje čase vsprijelo med redarje takih mož, ki ne umijo biti besede slovenskega jezika!

K temu ne moremo molčati, ne menimo se za to, da nas naši socialisti morda zopet o zmerjajo s »policiji«, ker se brigamo za take stvari. Mi pa vemo, ker nas uči skušnje iz-za raznih dogodkov, da je v gotovih trenotkih razbranjena — izlasti pa za naše ljudstvo, ki ne pozna zahrnlosti, kakor izvestni drugi ljudje, ki le prerađajo nosisarje jeziku in ki v svoji najivnosti in svojem poštenju često brez potrebe nosi svojo kožo na trgu —, mi vemo, koliko je često odvieno od postopanja: od takta ali betakta, a tudi od zmožnosti najpriprostejeva organa javne varnosti v jezikovnem pogledu: ali pride nečlovek ob, kaki priliki v neprilike in nesreči ali pa ne pride. Zato pa, »policiji« gori »policiji« dolži: to ni vse eno toliko slovenskemu mestnemu prebivalstvu, kolikor onim našim ljudem, ki prihajajo v Trst, kakor ljudi nastavlja naše e. kr. redarstveno ravnateljstvo.

Mi ne zahtevamo, da to ravnateljstvo

vsprijema le Slovence v službo redarjev! Ne — mi smo zadovoljni tudi z drugorodi, ako se znajo vesti takto z našimi ljudmi. To pa je možno izlasti, v kočljivih trenotkih, edino, a k o s o v e š i s l o v e n s k e m a j e z i k u !

Znanje slovenskega jezika je za redarje v Trstu neobhodno potrebovalo kakor je potrebo

kar pa se je zgodilo brez njegove vednosti in proti njegovemu volji. On je bil le svoječasno in na usiljivo nagonjanje oblubil, da bo včasih obiskoval to čitalnico, ako se sploh ustanovi — na čemer je pa zelo dvomiti — ni pa hotel pristopiti osnovnemu odboru in tudi ni oblubil nikomur, da se vpiše v to laško čitalnico. Ko je izvedel, da so brez njegovega dovoljenja stavili njegovo ime na povabila, je proti temu odločno protestiral in izjavil, da noče biti več sploh v nikaki dotiki s tem društvo, oziroma z osnovnim odborom.

Slavni Ondriček v Trstu. Dne 21. t. m. nastopi ta slavni češki virtuož v Schillerjevi dvorani, žal, da le z enim koncertom.

Veličodnjen dar. Gospa Angelika P. Radimiri v Trstu je v početku spomina svojega očeta, kapitana viteza Marko Andreja, darovala »Dijaškemu podp. društvu« v Pazinu 100 kron. — Hvala plemeniti gospe!

Eccellente memoria. Sinočni »Trieste«, glasilo tržaških milijonarjev in — kakor govore zlobni jeziki — tudi vladno glasilo naznanja, da je iz poznane okrajnega glavarja nastavki redarstveni nadsvetnik Laščak (pardon! Lasciac) že nastopil svojo novo službo.

»Triest« je torej to »eccellente memoria!« Verujemo. Saj se poznamo! A ravno zato, ker se poznamo, ne umemo, čemu prav za prav izhaja list — »Trieste!« Za posel, ki ga pomaga opravljati, vendar zadoščajo popolnoma — nam vsaj se zdi tako — »Piccolo«, »Independent«, »Gazzettino«, »Istria« itd. Specjalno, kar se dostaje g. višega redarstvenega svetnika in posebno še bivšega glavarja v Poreču, Lasciacu, so vsi ti listi v najdivnejem soglasju s »Trieste«. Kdor pa ima s kom iste ljubljence, goji tudi žajimi isto — ljubezen! Malo domačega prepisa je sicer včasih v tej prečastiti rodbini, sicer pa se vendar čutijo »tutti una famiglia«, kolikor jih »Piccolo«, »Independent«, »Gazzettino« in — »Triest«!

Nova opereta. Iz »Slov. Naroda« po snemljeno, da je znani naš komponist, gospod e. kr. okrajni glavar Parma, zložil krasno opereto »Amaconka«. Libreto da je živhen, zanimiv in zabaven, glasba da je pikantna in fina.

Poš-potovalec po Evropi. Danes zjutraj se je predstavil v našem uredništvu 22.-klepar Peter Lemert iz Belegografa, kateri že pet let potuje po Evropi in je do sedaj križem prepotoval že vse evropske države, razen Španije in Portugala. Lemert pa ni morda šel le preko teh držav, marveč je še vsako državo prepotoval na vse strani in obiskal vse province. Tako je na pr. obiskal vse državice v Nemčiji, bil po raznih gubernijskih obširne Rusije, prepotoval vse avstrijske kronovine itd. Lemert potuje brez denarja in se le tu pa tam kje ustavlja, da si se svojim delom zsluži za novo obleko ali kako drugo potrebo. Poleg srbskega govori tudi francoski, nemški, ruski ter nekoliko madjarski in turški.

Na potovanju se mu je dogodilo tudi več nezgod: tako se je bil potopil parnik, na katerem se je vozil v Varno, na Angležkem pa so ga hoteli nasilno spraviti v južno Afriko, da bi ga tam uvrstili v angleško vojsko, ki se je bojevala proti Burom. In res bi bil moral Lemert proti svoji volji v južno Afriko, da ga ni rešil srbski odpovedec v Londonu.

Sedaj potuje Lemert v Belograd, kamor ga kliče vojaška dolžnost, pozneje pa obiše še Španijo in Portugal, kjer se pomudi jedno leto, na kar se definitivno povrne v svojo domovino, kjer opisuje svoje potovanje.

Družba sv. Mohorja je začela minoli teden razpošiljati letošnje družbene kojige in prizadevala si bo, da častiti udje dobijo knjige čim hitro mogoče. Zaboje s knjigami odpravi po tej le vrsti:

Skofije: 1. Krška, 2. Goriška, 3. Amerika in Afrika, 4. Razai kraji, 5. Tržaška, 6. Ljubljanska, 7. Lavantinska.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosi odbor, naj takoj, ko dobijo »avis«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bude sitnih reklamacij, ki povzročajo samo zamude in nepotrebe stroške. Poštne stroške morajo čast poverjenikom povrniti posamični udje.

Osegg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosi odbor, naj čim preje pošljejo po nje, da ne bodo zavoji zastavljal prostora, katerega itak primanjkuje.

Opreničem. Prejeli smo: »Opreničem« odgovarjam, da smo tudi mi slučajno prejeli in prečitali L. zvezek romana »Berače skrivnosti«. Jezik je še kolikorto liko pravilen in lep.

Glede števila snopičev in časa izhajanja ne moremo odgovoriti, ker nam ni nič znano o tem.

Kedor želi drugih pojasnil, naj se obrne do zalagatelja na Dunaj.

Jubilej! Včeraj je v Trstu obča poznani 60-letni razgrajač Cana slavil svoj 50. nastop pred — tržaško sodnijo!

Ta človek je nepoboljšljiv. Zato — in pa, ker je o prilikah, ko so ga bili odstranili iz kavarne »Specchie«, žalil našo državo in redarje — mu je dejelna sodija ob prilikah 50. nastopa njegovega odmerila 3 meseca nagrade in tri poste — za površek!

Dražbe premičnin. V soboto, dne 4. okt. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled **azredbe tuk.** e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledče dražbe premičnin:

v ulici Farneto št. 10, hišna oprava; v ul. S. Giovanni št. 7, tiskarski stroji; na Vrdeli št. 488, hišna oprava; v ulici Nuova št. 1, mehanična oprema, svetiljke in pohištvo; v ulici dell Istituto št. 13, hišna oprava; v ulici Molino a vapore št. 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: topomer ob 7. uri zjutraj 17.0 ob 2. uri popoludne 25.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.9 — Danes plima ob 10.10 predp. in ob 8.38 pop.; oseka ob 4.05 predpoludne in ob 4.07 popoludne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Zastava« v Lonjeru vabi na vrtno veselico, s petjem, godbo in s sodelovanjem »Tržaškega Sokola«, ki se bo vršila v nedeljo dne 5. oktobra t. l. Vspored: 1. N. M. Škov: »Koračica«, svira godba. 2. H. Volarič: »Slovenski svet ti si krasan«, poje možki zbor. 3. N.: »Valovi«, valček svira godba. 4. F. S. Vilhar: »Na Velebitu«, poje možki zbor. 5. N.: »Ciganic«, svira godba. 6. Gj. Eisenhut: »Mazurka«, poje možki zbor. 7. N.: Sekstet iz opere »Prodana nevesta«, svira godba. 8. Telovadba, izvaja telovadno društvo »Tržaški Sokol«. 9. N.: »Diane lovski klje«, svira godba. 10. N.: »Na Neheju gradu«, poje možki zbor s spremljevanjem godbe. 11. »Slovenski venec«, svira godba. 12. Ples in svobodna zabava. Na veselicu svira narodna godba od sv. Mar. Mag. spodne. — Začetek ob 4. uri popoludne. — Vstopnina na veselico 50 stot. (25 nvč.), k plesu 1 kruna. (Otroci, spremljani po starših, so vstopnine prosti).

Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je čisti dobiček namenjen v poplačanje harmonija, katerega si je društvo letos kupilo. Na obilno udeležbo vabi

odbor.

Vojaško - veteransko podporno društvo pod protektoratom Njeg. ces. in kraljeve visokosti nadvojvode Frana Ferdinanda je na željo poveljnika vojne mornarice, admirala barona Spauna, zasnovalo oddelek za veterane e. in kr. vojne mornarice. Prošnji društva, da bi členi tega oddelka smeli nositi posebno uniformo, je oblast ustregla. Pojasnila daje društvena pisarna, ulica Tintore št. 5.

Vesti iz ostale Primorske.

Simptomatično. Te dni se je na okrožnem sodišču v Rovinju vršila vsklepa razprava zoper nekega pazinskega redarja, ki je bil na okrajnem sodišču v Pazinu obsojen zato, ker je bil v službi postavljal roko na nekega italijanskega podanika, ki je žalil občinske redarje. Proti italijanskemu podaniku sodišče ni postopalo, niti dovolilo prič, katere je bil navel redar v svojo brambo.

Nazivani razpravi je bil redar rešen obtožbe. Povdarjam pa to zato, ker se je dogodilo že 4—5krat, da je okrajno sodišče v Pazinu obsojilo občinske redarje v Pazinu, a so bili poslednji vsako krat rešeni od druge instance. Značilno je tudi, da italijansko novinstvo vsikdar glasno spremlja vsako obsojbo občinskih redarjev v Pazinu od strani prvega sodnika, dočim razsode druge instance niti ne omenja!

Sestra streljala na brata. V zgodovinskem gradu Trsatu pri Reki se vrši razprodaja zapuščine pok. grofa Arturja Nugenta. Predvčerj sta prisla zapiske pregle dovat grof Lavel Nugent in njegova sestra Ana. Pri tem sta se sprla, in grofica Ana je tekla v drugo sobo po revolver ter ustreli na brata. Kroglica mu je zletela tik

mimo glave v steno. Prihitel je policaj, ki litev Evgena barona Ritterja Zahonyja predje razjarjeni grofici iztrgal revolver. Grofica sednikom in Ljudevitu Michetti podpredsednikom trgovske obrtnice v Gorici.

Veliki knez Nikolaj v Carigradu.

CARIGRAD 3. (B.) Sestanek sultana z velikim knezem Nikolajem Nikolajevičem je bil izredno prisrčnega značaja. Veliki knez je prinesel sultalu pisma carja Nikolsja z zagotovilom prijateljskih čutstev istega. Ta obisk naj dokaže, da slavnosti v soteski Šipka niso bile nikaka politična demonstracija, ampak izključno le vojaška spominska slavnost.

Pogreb Zole.

PARIZ 3. (B.) Policijski prefekt je izdal obsežne odredbe, da o pogrebu Zole preči vsako kaljenje reda. Odpolnjava, ki se hočejo udeležiti pogreba, se imajo oglašiti direktno pri njem, ker je on sam prevzel organizacijo pogreba. Govori se, da se v sestničnim društvom ne bo dovoljeno udeležiti se pogreba zastavami in znaki.

Bratje Sokoli!

Vabljeni ste, da se udeležite v društveni obleki izleta, ki ga priredi naše društvo v nedeljo v Lonjer na veselico pevskega društva »Zastava«. Zbirališče v konsumnem društvu pri sv. Ivanu. Odhod od tu ob 2^{1/2} uri pop.

ODBOR.

Proti kašlu, grloboju, hričavosti, kataru, upadanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje.

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajnjih boljših lekarnah kar tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele,

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalači pripravljenih prostorih s temperatujo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Prodajalnica obleke,

ki se je nahajala na trgu Zonta je preložena v

ulico delle Acque št. 12.

(zraven g. Jakoba Perhaeve nasproti kavarne Central)

Prodaja možkih in ženskih oblek ter drobnarjev za krojače in šivilje.

Svojim rojakom se toplo priporoča za obilen obisk

Vilko Tosti.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: Via Tessa, vogal

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (sloško poslopje)

Via Limitanea In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapcerij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTRIRANI ČRNI ZASTONI IN PRANKO

Predmeti postavljati se na pa. obrob

a železnicu.

